

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119207278
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119207278.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu E. I., nar. XX.XX.XXXX. trvalé bytom J. XXX, XXX XX J., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 937,77 Eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 8Csp/92/2019-64 zo dňa 08.11.2019, takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok v napadnutej časti, t.j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti s tým, že dopĺňa výrok III. tak, že žalovaný je p o v i n ť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% z prisúdenej istiny a o výške nároku rozhodne súd 1. Inštancie samostatným uznesením.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 200,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. III. Uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ustanovením § 1 ods. 1, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že v prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12Cr//2016. Žalovaný ako dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči žalobcovi ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, nedodrжал zákon, keď použil na uplatnenie svojich práv na rozhodcovskom súde voči nemu neplatnú rozhodcovskú zmluvu.

4. Vzhľadom na súdom vymedzené kritériá mal tento za to, že suma vo výške 200,- Eur spĺňa všetky funkcie primeraného finančného zadostučinenia (keďže morálnym zadostučinením bol aj rozsudok sp. zn. 120/1/2016 a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia zamietol.

5. Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 C.s.p. sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

6. Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalovaný a to čo do výroku I. a čo do výroku III., čo do zamietnutia žaloby v prevyšujúcej časti, teda výrok II. Žalovaný odvolanie nepodal. Žalovaný ako prvý odvolací dôvod namietal, že postupom a rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces s tým, že odôvodnenie napádaného rozsudku neobsahuje žiadne skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázal dôvodnosť a výške zadosťučinenia v sume 200,- Eur. Zároveň citoval ustanovenia § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.) a citoval aj z odôvodnenia rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 115/2003 k požiadavke odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súdom priznané finančné zadosťučinenie nebolo podľa obsahu a odôvodnenia rozsudku preukázané v konkrétnych skutkových okolnostiach, argumentačne nie je podložené a v rozsudku takým spôsobom a v rozsahu, ktorým by zodpovedal požiadavkám na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle Civilného sporového poriadku. Z napádaného rozsudku nevyplýva ako súd zvažoval konkrétne skutkové okolnosti, podľa ktorých dospel k sume 300,- Eur (priznaných bolo súdom prvej inštancie 200,- Eur). Argument súdu o vyvolaní stavu právnej neistoty uplatňovaním zrážok zo mzdy sa nejaví adekvátne. Práve vo vzťahu k tomu, že žalobca neuhradil ani len sumu, ktorú prijal. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva pritom v čom by mala za takýchto skutkových okolností právna neistota spočívať. Odvolanie proti výroku o trovách konania žalovaný odôvodnil jednak tým, že napáda aj výrok vo veci samej od ktorého závisí aj výrok o náhradu trov konania a jednak samostatne aj tým, že pri ponechaní výroku jednak v platnosti je vzhľadom na priebeh konania, skutkové okolnosti v rozpore s účelom sporového konania priznanie náhrady trov konania žalobcovi. Z podanej žaloby a rovnako z priebehu konania vyplýva, že žalobca nepredložil súdu žiadne dôvody a dôkazy na ich preukázanie vtom smere, aby splnil povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť ohľadom požadovaného nároku. Podaná žaloba čo do obsahu a uvádzaných tvrdení neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti a dôvody na preukázanie požadovaného nároku. Za týchto skutkových okolností preto nie je na mieste aplikovať princíp o tom, že výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu a že danosť nároku bola preukázaná. Uvedený spôsob rozhodovania je viazaný na to, že súd prvej inštancie kvalifikuje rozhodujúce skutkové okolnosti iným spôsobom ako ich posudzoval žalobca pri podaní žaloby, prípadne vyjdu najavo ďalšie skutočnosti. V prejednávanej veci, ale žalobca od počiatku neuvádzal žiadne konkrétne skutočnosti na základe ktorých sa mohol oprávnenne domnievať o danosti nároku vo výške žalovanej sumy. Právne kvalifikoval svoje odvolanie žalovaný ustanovením § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ C.s.p. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti, žalobu zamietol a žalovanému priznal právo na náhradu trov 100 % trov právneho zastúpenia. Zároveň si uplatnil aj trovy odvolacieho konania.

7. Odvolanie bolo zaslané na vyjadrenie žalobcovi prostredníctvom jeho právneho zástupcu, Vyjadrenie odvolaciemu súdu predložené nebolo.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote § 362 ods.1 C.s.p.) oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.) preskúmal rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 23.01.2020 a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v napadnutej časti v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistenej skutočnosti vyvodil aj správne právne závery. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na uvedenom nič nezmenilo. Odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu v zmysle ust. § 387 ods. 2 C.s.p. poukazuje. V tejto súvislosti aj odvolací súd dáva do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.09.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007

Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Nemožno súhlasiť so žalovaným, že v konaní nebolo preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok podľa § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. Preto odvolanie žalovaného v napadnutej časti nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne zistil, že Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 02.02.2017, č.k. 12Cr/1/2016-43, zrušil rozhodcovský rozsudok sp. zn. RK-PC-725/15-EK zo dňa 05.01.2016 vydaný stálym rozhodcovským súdom Victoria Arbiter. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 12Cr/1/2016. Žalovaný ako dodávateľ zneužil svoje postavenie, nepostupoval voči žalobcovi ako spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou, nedodržiaval zákon, keď použil na uplatnenie svojich práv na rozhodcovskom súde voči žalobcovi neplatnú rozhodcovskú zmluvu.

10. Súd prvej inštancie citoval z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Prešov pod sp.zn. 12Cr/1/2016, kde v bode 32. uvedeného rozsudku je uvedené, že v tie isté dni, ako bola spísaná zmluva o revolvingovom úvere, boli žalobcom podpísané aj rozhodcovské zmluvy, ktoré boli rovnako vypracované na tlačive vopred pripravenom žalovaným, do ktorého sa vpisovali údaje o dlžníkoch a dátum podpisu. Na základe žaloby vydal rozhodcovský súd dňa 05.01.2016 rozsudok v rozhodcovskom konaní v ktorom žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel.

11. Pokiaľ ide o dôvody pre zrušenie, základným bola neplatnosť rozhodcovských zmlúv, ktoré podľa názoru súdu neboli spôsobilé založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovská zmluva bola pripravovaná ako formulárová aj keď na samostatnej listine podpísaná oboma zmluvnými stranami. Je nesporné, že túto podpísali dlžníci spolu so zmluvou o revolvingovom úvere v ten istý deň ako viaceré spolu súvisiacich dokumentov, pričom avšak nešlo o individuálne dojednania rozhodcovskej doložky. Rozhodcovskú doložku nemožno považovať za individuálne dojednanú, keďže bola pripravená veriteľom na predtlačenom formulári, na ktorom sa dopĺňali len údaje spotrebiteľa aj to s dátumom dňa žalovaného 23.12.2013, pričom samotnú zmluvu žalobcovia podpísali už dňa 16.12.2013. Predmetná rozhodcovská doložka je síce takzvanou nevýhradnou rozhodcovskou doložkou, ktorá dáva na výber medzi viacerými rozhodcovskými súdmi a všeobecným súdom, avšak možnosť voľby bola vždy na žalobcovi (teraz žalovanom) nakoľko žalobca je takmer vždy veriteľom. Takto formulovaná rozhodcovská doložka znemožňovala spotrebiteľovi dosiahnutie rozhodovania sporu štátnym súdom, ak veriteľ ešte predtým podal žalobu na rozhodcovskom súde.

12. Rozhodcovská zmluva spôsobuje značnú nerovnováhu právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle ustanovenia o ochrane a spotrebiteľa. V prípade, že rozhodcovská doložka neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy neplatná s následkami, že rozhodcovský súd nemá právomoc vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky rozhodovať daný spor. čím je daný dôvod v zmysle ustanovenia § 45 ods. 1 písm. e/ ZoSRK.

13. Rozhodcovská zmluva v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa. Na základe takejto doložky došlo k prejednaniu veci na rozhodcovskom súde. pričom však z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že rozhodca sa dôkladne nezaoberal neprijateľnými podmienkami, spôsobom dojednania zmluvnej pokuty, či skutočne sú splnené všetky náležitosti obligatórne vyžadované pre spotrebiteľský úver ani tým v akej výške vlastne bol dohodnutý úrok z úveru.

14. Teda na základe uvedeného súd vo veci pod sp.zn.12Cr/1/2016 dospel k záveru, že dojednanie rozhodcovskej zmluvy je neprijateľnou podmienkou ktorá je absolútne neplatná od počiatku a preto ňou spotrebiteľ nie je viazaný. Táto je v rozpore s príslušnými ustanoveniami § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanoveniami Smernice 93/13/EHS. Zo strany žalovaného sa to javí ako snaha vyhnúť sa súdnej kontrole podľa spotrebiteľského práva. Dojednanie rozhodcovskej zmluvy a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojom dôsledku k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a tiež Smernica 93/13/EHS.

15. Žalobca sa domáhal voči žalovanému zaplattenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 937,77 Eur. Finančné zadosťučinenie požadoval vo výške 50% zo sumy 1.875,54 Eur, t.j. sumu 937,77 Eur, čo zodpovedá rozdielu medzi poskytnutou sumou úveru a sumou, ktorej zaplattenia sa žalovaný dožadoval (3.375,54 Eur). Zároveň konštatoval, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zákona č. 129/2010 Z.z., keďže Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. c/, f/ a k/. Súd prvej inštancie pri určení výšky finančného zadosťučinenia vychádzal z tohto, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý by privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánom dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Súd prvej inštancie mal preto za to, že suma vo výške 200,- Eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudku sp.zn. 12Cr/1/2016 a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku. Teda bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej ale aj generálnej prevencie a zároveň bude aj odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný sa pustil do sporu s ním.

16. Hodnotiaca úvaha súdu prvej inštancie teda nebola ľubovoľná ako to namieta žalovaný vo svojom odvolaní. Žalobcovi reálne hrozila ujma v prípade, že by si neuplatnil porušenie svojich práv na súde. Výška primeraného finančného zadosťučinenia tak ako ju stanovil súd prvej inštancie nie je podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore s jednou zo všeobecných právnych zásad vlastných v európskej právnej kultúre medzi ktoré patrí princíp primeranosti, a to vzhľadom na žalobcom tvrdené a prezentované dôkazy, ktoré v konaní predložil.

17. Súd prvej inštancie správne rozhodol i o nároku na náhradu trov konania. Ide skutočne o prípad, že výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je aj prípad prejednávanej veci. Úvaha sa týka skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia a nie čo do základu uplatneného nároku. Teda základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Súd prvej inštancie však vo výroku III. iba uviedol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %. Preto odvolací súd doplnil tento výrok s tým, že sa jedná o 100 % z prisúdenej sumy a že o výške nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 224 a § 262 ods.2 C.s.p.).

18. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti, t.j. okrem výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd postupom podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 251 a § 255 ods. 1 C.s.p. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania z dôvodu, že mu preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania zo spisu nevyplývajú. Neúspešný žalovaný nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo. Preto odvolací súd v súlade so zásadou hospodárnosti vyslovil, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

20. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.